

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ

1^η ενότητα: Τρόποι ανάπτυξης παραγράφων

1. Παραδείγματα –στοιχεία (ένα ή πολλά)

- από την ιστορία
- από τη σύγχρονη κοινωνική-καθημερινή ζωή
- από τις προσωπικές εμπειρίες (γνώσεις, εμπειρίες)

2. Σύγκριση – αντίθεση:

- α. Στη θεματική περίοδο αναφέρονται τα δύο συγκρινόμενα – αντιτιθέμενα μέρη.
- β. Στην ανάπτυξη της παραγράφου υπάρχουν σχόλια ή παρέχονται πληροφορίες για κάθε αντιτιθέμενο/ συγκρινόμενο μέρος ξεχωριστά.
- γ. Στη σύγκριση σημειώνουμε τις ομοιότητες και διαφορές ενώ στην αντίθεση τονίζουμε τις διαφορές.

3. Διαίρεση

- α. Στη θεματική περίοδο παρουσιάζεται το διαιρούμενο σύνολο και τα μέρη που το αποτελούν.
- β. Στην ανάπτυξη της παραγράφου υπάρχουν σχόλια ή παρέχονται πληροφορίες για κάθε μέρος του διαιρούμενου όλου χωριστά (είναι το κομμάτιασμα του όλου στα μέρη του / σε μικρότερα μέρη, για να το παρουσιάσουμε καλύτερα).

4. Αιτιολόγηση:

- α. Στη θεματική περίοδο διατυπώνεται μία Άποψη / Κρίση / Θέση / Γνώμη η οποία χρειάζεται οπωσδήποτε αιτιολόγηση – στήριξη. Έτσι μπορούμε να ρωτήσουμε «γιατί» αμέσως μετά τη διατύπωσή της
- β. Στην ανάπτυξη της παραγράφου, οι περίοδοι που ακολουθούν παίρνουν τον χαρακτήρα απάντησης στο προηγούμενο «γιατί», αποτελούν τα επιχειρήματα με τα οποία αιτιολογείται – στηρίζεται η κρίση, θέση, άποψη της Θ.Π.
Η ύπαρξη τεκμηρίων δε συνιστά ανάπτυξη με αιτιολόγηση, αλλά με παραδείγματα.
- γ. Στην κατακλείδα υπάρχει συμπέρασμα-επιβεβαίωση της αρχικής τοποθέτησης

5. Ορισμός

- α. Στη θεματική πρόταση –περίοδο διατυπώνουμε έναν ορισμό και στη συνέχεια τον εξηγούμε.
- β. Ορίζει –παρουσιάζει το περιεχόμενο μιας έννοιας
- γ. Οι λεπτομέρειες –σχόλια απαντούν στην ερώτηση: Τι εννοείτε με αυτό;

6. Συνδυασμός μεθόδων

Άσκηση: α) Να βρείτε με ποιους τρόπους αναπτύσσονται οι παράγραφοι που ακολουθούν. β) Να γράψετε έναν πλαγιότιτλο που να αποδίδει το νόημα των πιο κάτω παραγράφων.

1. Στην έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής της UNESCO για την εκπαίδευση στον 21ο αιώνα τονίζεται ότι η διά βίου εκπαίδευση πρέπει να στηρίζεται στους παρακάτω τέσσερις πυλώνες, που αποτελούν διαφορετικά είδη μάθησης: 1. Μαθαίνω πώς να αποκτώ τη γνώση, συνδυάζοντας ικανοποιητικά μια ευρύτατη γενική παιδεία με τη δυνατότητα εμβάθυνσης σε ορισμένα θέματα. 2. Μαθαίνω να ενεργώ με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποκτώ όχι μόνο επαγγελματική κατάρτιση αλλά και γενικότερα τη δυνατότητα να αντιμετωπίζω διάφορες καταστάσεις και να εργάζομαι αρμονικά σε ομάδες. 3. Μαθαίνω να συμβιώνω, κατανοώντας τους άλλους και έχοντας επίγνωση των κοινωνικών αλληλεξαρτήσεων -συμβάλλοντας στην πραγματοποίηση κοινών δράσεων και στη διευθέτηση των συγκρούσεων-, με σεβασμό στις αξίες του πλουραλισμού, της αμοιβαίας κατανόησης και της ειρήνης. 4. Μαθαίνω να ζω με τέτοιο τρόπο, ώστε να αναπτύσσω την προσωπικότητά μου και να μπορώ να ενεργώ με μεγαλύτερη αυτονομία και περισσότερη κρίση και προσωπική υπευθυνότητα. Για τον λόγο αυτόν η εκπαίδευση δεν πρέπει να παραμελεί την ανάπτυξη των ατομικών δυνατοτήτων, τη μνήμη, τη λογική κρίση, την αίσθηση του ωραίου, τις φυσικές ικανότητες του ατόμου και τη δεξιότητα της επικοινωνίας, με παράλληλη ευαισθησία στη χρήση της μητρικής γλώσσας.

2. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος του πρωινού καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας του μαθητή για τις εξετάσεις. Ένα πλήρες πρωινό αυξάνει τη διάθεση και την ενέργεια του παιδιού, για να αντεπεξέλθει στις δυσκολίες του διαβάσματος και των άλλων υποχρεώσεων της ημέρας. Επιπλέον, μειώνει το αίσθημα της πείνας κατά τις μεσημεριανές ώρες, γεγονός που αποτρέπει την υπερκατανάλωση φαγητού το μεσημέρι, κάτι που θα προκαλούσε υπνηλία και μείωση της απόδοσης του μαθητή.

3. Χαρακτηρολογικά οι άνθρωποι μπορούν να μοιραστούν σε δύο κατηγορίες: στους «ανθρώπους του ναι» και τους «ανθρώπους του όχι». Οι πρώτοι, όταν προκαλούνται να εκδηλωθούν (με μιαν απάντηση, κίνηση ή προσφορά, με τη στάση τους απέναντι σ' ένα αίτημα ή σ' ένα αντιλεγόμενο θέμα), αυθόρμητα συμπεριφέρονται θετικά, έστω και αν αργότερα, άμα καλοσκεφτούν και ζυγίσουν πιο ψύχραιμα τα δεδομένα, νικηθούν από τις αμφιβολίες (τις θεωρητικές) ή τις δυσκολίες (τις πρακτικές) και αναθεωρήσουν την αρχική τους τοποθέτηση. Το «ναι» έρχεται εύκολα. Αντίθετα, οι άνθρωποι της άλλης κατηγορίας αρχίζουν πάντα με το «όχι», η άρνηση είναι κατά κανόνα η πρώτη αντίδρασή τους, ακόμα και όταν έπειτα από ψυχραιμότερη κρίση ή επιγενέστερη συμπάθεια φανούν υποχωρητικοί. Νομίζει κανείς ότι, στην κάθε περίπτωση, έχει να κάμει με ένα εντελώς διαφορετικό ψυχικό κλίμα.

4. Η προκατάληψη ορίζεται ως μια αρνητική στάση απέναντι στα μέλη μιας συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας, στάση η οποία βασίζεται αποκλειστικά στη συμμετοχή τους στην ομάδα αυτή. Αναλυτικότερα, κάποιος που είναι προκατειλημμένος απέναντι σε μια ομάδα τείνει να αξιολογεί τα μέλη της με αρνητικό τρόπο, απλά και μόνο επειδή ανήκουν σε αυτή την ομάδα. Η προσωπικότητα, η συμπεριφορά και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε

συγκεκριμένου ατόμου παίζουν πολύ μικρό ρόλο εφόσον όλα τα μέλη της ομάδας έχουν μεταξύ τους ομοιογενή χαρακτηριστικά.

5. Αξιοπρόσεκτες, επίσης, είναι και οι επιπτώσεις αυτής της νέας αίσθησης του χρόνου στην εκπαιδευτική διαδικασία. Παρατηρείται π.χ. δυσκολία συγκέντρωσης της προσοχής των παιδιών, όπως και υπερβολική κινητικότητα, αφού η καθημερινή ζωή δεν συμβαδίζει με το ρυθμό της τηλεοπτικής εικόνας. Πολύ φυσικό είναι να θεωρείται ανιαρό το σχολικό μάθημα, όπως και ο διάλογος στην οικογένεια, που τώρα έχει αντιπάλους τα κανάλια με τα ελκυστικά τους προγράμματα. Ας μην παραλείψουμε και τις ταινίες του Σαββατόβραδου, οι οποίες έχουν στοιχίσει σε πλήθος παιδιών την απουσία από τον κυριακάτικο εκκλησιασμό ή από το οικογενειακό τραπέζι.

6. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η τηλεργασία μπορεί να οριστεί ως η μορφή εργασίας που εκτελείται από ένα άτομο κυρίως ή σε ένα σημαντικό μέρος της, σε τοποθεσίες εκτός του παραδοσιακού εργασιακού χώρου, για έναν εργοδότη ή πελάτη, και η οποία περιλαμβάνει τη χρήση των τηλεπικοινωνιών και προηγμένων τεχνολογιών πληροφόρησης ως ένα ουσιαστικό και κεντρικό χαρακτηριστικό της εργασίας. Οι δύο βασικοί τρόποι τηλεργασίας είναι είτε κάποιος να είναι υπάλληλος σε έναν εργοδότη είτε ελεύθερος επαγγελματίας. Στην πρώτη περίπτωση, ο εργαζόμενος είναι μόνιμα συνδεδεμένος με το δίκτυο των εργοδοτών, η εργασιακή του ζωή είναι πολύ περισσότερο ελεγχόμενη μέσω της τεχνολογίας και έχει πολύ λιγότερη ευελιξία ως προς τον τρόπο που θα οργανώσει τον εργάσιμο χρόνο του. Στη δεύτερη περίπτωση, ο εργαζόμενος είναι πολύ περισσότερο ελεύθερος να καθορίσει τον ρυθμό εργασίας του εκτελώντας την εργασία του στον προσωπικό του υπολογιστή και συνδεδεμένος μόνο, όταν είναι απαραίτητο, με το δίκτυο της επιχείρησης, το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί σε πολλά επαγγέλματα.

7. Ένα χάσμα χωρίζει τον Σωκράτη από τους σοφιστές. Ο Σωκράτης ζητούσε τη μία και καθολική έννοια, τη μία και καθολική αλήθεια, ενώ οι σοφιστές υποστήριζαν τις πολλές γνώμες για το ίδιο πράγμα. Επίσης και στον τρόπο της ζωής υπάρχει ριζική αντίθεση μεταξύ σοφιστών και Σωκράτη. Οι σοφιστές ήταν έμποροι γνώσεων, ενώ ο Σωκράτης υπήρξε ένας άμισθος δάσκαλος και ερευνητής της αλήθειας. Το μόνο κοινό μεταξύ των σοφιστών και του Σωκράτη ήταν ότι κι αυτός κι εκείνοι διαπίστωσαν ότι η παραδεδομένη μόρφωση και παιδεία δεν ήταν αρκετή για την εποχή τους.

8. Το ποδόσφαιρο μπορούσε να πάρει διαστάσεις φαινομένου μόνο στον 20ό αιώνα. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η δυνατότητα δημιουργίας υπέροχων σταδίων και εκπληκτικών αγωνιστικών χώρων και επιπλέον η τελειοποίηση της μπάλας και των παπουτσιών, συνέβαλαν σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση. Πάνω από όλα όμως βοήθησε η τηλεόραση, η οποία έφερε το λαοφιλέστερο παιχνίδι σε κάθε γωνιά του πλανήτη, μεταφέροντας μια υπέροχη παράσταση μπροστά στα μάτια δισεκατομμυρίων φιλάθλων.